

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ АКТИВІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бабич М. Є.

**Науковий керівник: Лазаренко В. Є., д.е.н., проф.
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна**

Зовнішньоекономічна діяльність завжди була і залишається важливою складовою суспільного розвитку країн та належить до числа найбільш давніх форм міжнародних відносин. Незважаючи на зміни в політичному, економічному та правовому середовищі країни з кожним роком активізація зовнішньоекономічної діяльності набуває все більших обертів і все більше підприємств України виходить на зовнішні ринки. Сучасна економіка характеризується постійними і швидкими змінами у всіх її сферах, тому для ефективного ведення бізнесу з іноземними партнерами підприємствам України потрібен специфічний, новаторський стиль господарювання [2, 4].

Значення зовнішньоекономічної діяльності в розвитку всіх країн, у тому числі й України, постійно зростає. Історичний досвід підтверджує вигідність розширення участі країн у міжнародному поділі праці і різноманітних формах міжнародного бізнесу. І навпаки, згортання зовнішньоекономічної діяльності неминуче призводить до уповільнення соціально-економічного розвитку країни, виникнення складних проблем, які неможливо вирішити не лише в економіці, але і в інших сферах суспільного життя.

Тому у сучасному світі чіткіше простежується тенденція до інтеграції в міжнародному економічному просторі. Доказом цього є тісна взаємозалежність виробництва і міжнародної торгівлі, спостерігається підвищення ефективності виробництва за рахунок поглиблення спеціалізації. Сьогодні більшість товарів надходить на ринок через зовнішню торгівлю або виготовляється з використанням складників, що завозяться з-за кордону. Завдяки зростанню торгівлі посилюється економічна активність у багатьох країнах.

Нажаль становлення зовнішнього сектору економіки України припадає на період, коли світові ринки не тільки сформувалися, але й поділені між основними суб'єктами світової господарської діяльності. За цих умов країні непросто знайти свою ринкову нішу й посісти гідне місце у світовому економічному співтоваристві. Визначаючи зовнішньоекономічну стратегію, Україна має виходити з двох найважливіших реалій: з потреб і тенденцій розвитку міжнародної економіки та з рівня розвитку й структури національної економіки. В Україні зовнішньоекономічна діяльність здійснюється за старими схемами та практично відсутні інновації, що в свою чергу зумовлює актуальність даної теми.

За сучасних умов орієнтації України на активне залучення іноземних інвестицій в усі сфери економіки та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції важливого значення набуває активізація інноваційної діяльності, оскільки без цього неможливим є здійснення прогресивних структурних зрушень в економічній системі нашої держави та забезпечення сталого соціально-економічного розвитку держави.

Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність» інноваційна діяльність – це діяльність, спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробку, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг [1].

Інноваційна діяльність є серцевиною підприємницької діяльності і виступає однією з найважливіших складових процесу забезпечення успішного функціонування підприємства і сприймається як необхідний атрибут ринкових економічних відносин. Впровадження інновацій на підприємствах сприяє зниженню собівартості та підвищенню якості продукції, забезпечує її конкурентоспроможність, що в свою чергу покращує імідж всієї країни на міжнародному просторі.

На нашу думку, в Україні ще не створені достатні умови для ефективного здійснення інноваційної діяльності. Основними проблемами в цій галузі виступають:

- жорсткі умови при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;
- недосконалість національного законодавства у сфері інновацій,
- недосконалість податкової системи та пільгового режиму для здійснення інноваційної діяльності;
- недостатній рівень фінансування інноваційної діяльності;
- міграція науковців та фахівців високого рівня.

Для того, щоб покращити умови для інноваційної діяльності підприємств Україні необхідно здійснити комплекс організаційно-економічних заходів, що охоплюватимуть:

- здійснення ефективної державної інноваційної політики, погоджуючи темпи і пропорції розвитку науки, технологій і виробництва;
- вдосконалення механізму захисту прав інтелектуальної власності та процедур патентного захисту інновацій;
- забезпечення сприятливого клімату для створення власних наукомістких виробництв повного циклу шляхом використання різних форм державної підтримки;
- розвиток інноваційної інфраструктури шляхом покращення системи інформаційного забезпечення інноваційної діяльності, сертифікації і впровадження розробок, підготовки і перепідготовки кадрів;
- забезпечення комерціалізації наукових результатів шляхом формування основ для ефективного партнерства державного та підприємницького секторів в інноваційній сфері;
- розширення міждержавного співробітництва в галузі наукових розробок та інноваційної діяльності, координації зусиль в питаннях розвитку пріоритетних для кількох держав напрямків [6].

Також залишається ще багато невирішених проблем в організації та управлінні зовнішньоекономічною діяльністю в Україні. Структура зовнішньоторговельного обороту має переважно сировинний характер, все ще нераціональним є імпорт, недостатньо ефективно функціонують підприємства з іноземним капіталом. Великої уваги потребують і такі питання, як створення стабільної правової бази, сприятливого інвестиційного клімату, ефективної системи управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні підприємства, підвищення якості експортної продукції і багато ін.

Рекомендації дозволять підвищити рівень інноваційної активності підприємств України при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, стабілізувати

процес оновлення виробництва та надасть змогу ефективно використовувати інвестиції на інноваційну діяльність.

Перелік використаних джерел:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» : за станом на 08 вересня 2011 р. / Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
2. **Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент : теорія і практика в умовах трансформації економіки : навчальний посібник. / В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова, М. М. Меркулов. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.**
3. Ильенкова С. Д. Инновационный менеджмент: учебник / Под ред. С. Д. Ильенковой, 3-е изд. перераб. и доп. М. : Юнити-Дана, 2007. – 335 с.
4. Кириченко О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : підруч. / О. А. Кириченко, Є. Г. Базовкін, С. А. Єрохін та ін. ; за ред. О. А. Кириченка. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Знання, 2008.
5. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент : навчальний посібник. – Т : Економічна думка, 2006.
6. Науковий журнал «Інноваційна економіка» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>